

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

Харків, 26–27 грудня 2024 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції*

м. Харків, 26-27 грудня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2025**

Редакційна колегія:

- М'ясоєдов В. В.** – ректор Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, професор
- В'юн В. В.** – директор Навчально науково-дослідного інституту післядипломної освіти ХНМУ, д. мед. наук, професор
- Фоміна Л. В.** – зав. кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук, професор
- Мешерякова І. П.** – в. о. зав. кафедри медичної біології, канд. мед. наук, доцент
- Сирова Г. О.** – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, доктор фарм. наук, професор, академік міжнародної екологічної академії, академік ГО «НАН ВО України»
- Зайцева О. В.** – в. о. зав. кафедри медичної та біологічної хімії і медичної інформатики, доктор біол. наук, професор
- Скорбач Т. В.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук
- Фідяєва Т. С.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки

С91 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XVI Міжнар. наук.-метод. інтернет-конф., (Харків, 26–27 груд. 2024 р.) Харків : ХНМУ, 2025. 140 с.

У збірнику представлено матеріали біля 130 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу читачів, які цікавляться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Конференцію внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки на 2024 рік під номером № 1261(с. 460).

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

УДК 378.016:5:378.6:61(082)

- © Харківський національний медичний університет, 2025
© М'ясоєдов В.В., В'юн В. В., Фоміна Л. В. та ін., 2025.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1. ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ

Абашнік В. О. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ В НІМЕЦЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ СЬОГОДНІ.....	12
Абу Мехада Л., Скорбач Т. В. РОЛЬ ОСВІТИ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ	13
Арутюнова С. К., Фоміна Л. В. ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ СТУДЕНТІВ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ	14
Бакаленко І. М., Кравченко Ю. В. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ОНЛАЙН-ЗАНЯТЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	15
Бєлаш М. С., Павловська А. І., Скорбач Т. В. ЗМІНИ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	17
Бондарєва І. Є., Калініченко О. В. АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНИЙ МЕТОД ЛІКУВАННЯ	18
Буякова А. Ю., Максимова К. Д., Скорбач Т. В. ПСИХОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ТА ПЕДАГОГІЧНІ НАВЧАННЯ	20
Ван Сінь ПРОЄКТНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	21
Ван Чжо СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ В ПЕДАГОГІЧНИХ ВИМІРАХ.....	22
Васецька Л. І. ІНТЕГРОВАНА МОДЕЛЬ КОМПЕТЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ	23
Гейченко К. І. РОЛЬ ВИКЛАДАЧА-МОВНИКА ПІД ЧАС ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	24

СЕКЦІЯ № 1. ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ В НІМЕЦЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ СЬОГОДНІ

Абашинік В. О.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Викладання психології в німецьких університетах має давню традицію, починаючи від фрайбурзького професора Йоганна Томаса Фрайгіуса (1543–1583), якому приписують авторство терміну «психологія» (нім. die Psychologie), котрий він використав у одній із своїх праць 1574 р. На початку 18-го ст. справжнім проривом у викладанні психології стали діяльність та праці іншого німецького професора, Християна Вольфа (1679–1754), особливо після публікацій його фундаментальних латинських робіт «Psychologia empirica» (1732) та «Psychologia rationalis» (1734), які пізніше були перекладені різними мовами та використовувались у викладанні психології в інших країнах Європи. Новаторський розвиток у викладанні психології в німецьких університетах у 19-му ст. був пов'язаний з творами та діяльністю таких професорів, як Вільгельм Вундт, Карл Штумпф, Теодор Ліппс, Освальд Кюльпе та ін.

Спираючись на згадані та інші німецькі традиції, психологія посідає важливе місце в університетській освіті в Німеччині на початку 21-го ст. Зараз у кожному університеті є свої особливості у викладанні та вивченні психології, однак в цілому навчальний процес регулюється відповідними приписами та рекомендаціями «Німецького товариства психології» (<https://www.dgps.de/>). Причому психологія в німецьких університетах викладається, по-перше, як «основний фах» (нім. das Hauptfach), тобто для майбутніх фахівців з психології, а також, по-друге, як «побічний фах» (нім. das Nebenfach), тобто для майбутніх фахівців з медицини, філософії, соціології, економіки, правознавства тощо.

Психологія як основний фах передбачає викладання для майбутніх «бакалаврів науки у психології» (Bachelor of Science in Psychologie) та «мастерів науки у психології» (Master of Science in Psychologie). Наприклад, в Єнському університеті імені Фрідріха Шіллера навчання в бакалавраті охоплює 6 семестрів та передбачає отримання за цей період 180 кредитів за Європейською системою трансферу та накопичення кредитів (ECTS), причому один кредит передбачає 30 годин (<https://www.fsv.uni-jena.de/22696/b-sc-psychologie-polyvalent>). Названі 180 кредитів розподіляються на викладання всього комплексу предметів (дисциплін), котрий у свою чергу охоплює три складові частини: 1) основоположні, або фундаментальні предмети (загальна психологія, соціальна психологія, психологія особистості, нейропсихологія,

біопсихологія, історія психології), 2) предмети з методики (методи, статистика, психологічна діагностика), 3) прикладні предмети (клінічна психологія і психотерапія, педагогічна психологія, психологія здоров'я, правова психологія, психологія довкілля, психологія медіа, спортивна психологія тощо).

Наступний етап, тобто після завершення навчання в бакалавраті, – викладання психології як основного фаху для майбутніх «мастерів психології». Для них узгаданому Єнському університеті імені Фрідріха Шіллера пропонується три можливості, або три спеціалізації подальшого навчання: 1) когнітивна психологія та когнітивні нейронауки, 2) психологія: робота, освіта, право, здоров'я, 3) клінічна психологія та психотерапія. Весь термін викладання дисциплін та навчання охоплює чотири семестри та передбачає отримання 120 кредитів (<https://www.fsv.uni-jena.de/40249/m-sc-psychologie>).

Любекський університет, який до 2002 р. був медичним університетом, пропонує майбутнім «мастерам психології» спеціалізацію за такими двома напрямками: 1) клінічна психологія і психотерапія, 2) когнітивні системи. Причому кількість місць на перший напрямок обмежена 40, а на другий – 20 студентами. Як зазначається на вебсторінці університету: «Любекська модель вивчення психології має своїм керівним принципом поєднання вивчення природознавчих наук з клінічним застосуванням. При цьому важливою характеристикою є міждисциплінарні дослідження на межі психології та медицини разом з Центром мозку, поведінки та метаболізму» (<https://www.uni-luebeck.de/studium/studiengaenge/psychologie/master/profil.html>). Звичайно, психологія в німецьких університетах викладається і як побічний фах.

РОЛЬ ОСВІТИ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

Абу Мехада Л., Скорбач Т. В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Освіта є одним з найважливіших аспектів життя кожної людини. Вона не лише надає знання та навички, але й формує світогляд, цінності та ставлення до світу. У сучасному суспільстві освіта стала ключем до успіху, можливостей і розвитку особистості.

По-перше, освіта відкриває двері до професійного зростання. У наш час більшість професій вимагають певного рівня освіти, що підтверджує кваліфікацію працівника. Висока освіта часто асоціюється з вищими доходами та кращими умовами праці. Люди з вищою освітою мають більше можливостей для кар'єрного росту, можуть обіймати керівні посади та отримувати доступ до ексклюзивних професійних сфер. Таким чином, освіта стає важливим фактором соціальної мобільності, дозволяючи людям змінювати своє соціальне становище.